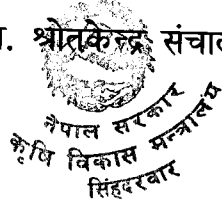

सामुदायिक आई.पी.एम. श्रोतकेन्द्र संचालन कार्यविधि २०७४

पृष्ठभूमि:

नेपालमा राष्ट्रिय एकिकृत शत्रुजीव व्यवस्थापन (आई.पी.एम.) कार्यक्रम लागू भएपछि कृषक पाठशालाको अवधारणामा बाली बिरुवाका शत्रुजीव व्यवस्थापनमा कृषकलाई प्रशिक्षित गराउने, तालिम प्राप्त कृषकलाई संगठनमा आवद्ध गरी संस्थागत विकास गर्ने, रासायनिक बिषादीको प्रयोगलाई दुरुत्साहन गर्ने, स्वस्थ बाली उत्पादनलाई प्रोत्साहित गर्ने जस्ता कार्यहरू गरिएका छन् । आई.पी.एम. कार्यक्रमलाई बाली संरक्षण कार्यक्रमको प्रमुख रणनीतिको रूपमा लिईएको छ । यद्यपि रासायनिक बिषादीको प्रयोगमा अपेक्षित न्युनीकरण हुन नसकेको तथ्य विभिन्न अनुगमन र सर्भिलेन्स एवम अध्ययन प्रतिवेदनहरू, सरोकारवालाका गुनासाहरूबाट देखिएका छन् । यसो हुनुमा रासायनिक बिषादीको विकल्पमा सुरक्षित र प्रभावकारी बिषादीको सहज उपलब्धता नहुनु एउटा प्रमुख कारण रहेको छ । प्रशिक्षित कृषकहरूलाई प्राविधिक तालिम र केही प्रयोगशाला उपकरणहरू उपलब्ध गराएर देशका विभिन्न स्थानमा स्थानीय स्तरमा जैविक बिषादी उत्पादनका लागि राष्ट्रिय आई.पी.एम. कार्यक्रमबाट सामुदायिक श्रोतकेन्द्रहरू पनि स्थापना गरिएका छन् । प्रारम्भिक चरणमा ती श्रोतकेन्द्रहरूले सुरक्षित जैविक र वानस्पतिक बिषादीहरू उत्पादन गरेर समुदायमा प्रयोग गर्दा राम्रो प्रभाव देखिएको छ । शुरु गरीएका श्रोतकेन्द्रहरू अनुगमन गर्दा कुनै स्थानमा जैविक बिषादीहरूको उत्पादन स्थितिमा निरन्तरता रहेको पाइएको छ भने केहीले उत्पादनलाई निरन्तरता दिन नसकेको अवस्था देखिएको छ । सामुदायिक श्रोतकेन्द्र र तिनीहरूका उत्पादन क्रियाकलाप प्रति गैर सरकारी संस्थाहरू, सहकारीहरू र अन्य संघ संस्थाको पनि चासो र सरोकार रहदै आएको छ । कृषि विकास रणनीति २०७२ ले लिएको सामुदायिक कृषि प्रसारको अवधारणामा बाली संरक्षण प्रविधि विकास र प्रसारमा व्यवस्थित श्रोतकेन्द्रहरू सहयोगी हुने देखिन्छन् । अतः सामुदायिक श्रोतकेन्द्रलाई उत्प्रेरित गर्दै सुरक्षित बिषादीको उपलब्धतालाई निरन्तरता र परिष्कृत गराएर कृषि उत्पादनमा बाली शत्रुहरूबाट हुने क्षति न्युनीकरण गरी गुणस्तरिय उत्पादनबाट खाद्य स्वच्छता र स्वस्थतालाई टेवा पुऱ्याउन सामुदायिक आई.पी.एम. श्रोतकेन्द्र व्यवस्थापन संवन्धि एउटा कार्यविधिको नित्तान्त आवश्यकता देखिन आयो । नेपाल सरकारले बाली संरक्षण निर्देशनालयलाई बिरुवा संरक्षण ऐन २०६४ अनुसार नेपालको राष्ट्रिय बिरुवा संरक्षण संगठन (National Plant Protection Organization-NPPO) तोकेको अवस्था हुनाले बाली संरक्षणका उपयुक्त माध्यमहरूको प्रवर्द्धन गर्नु संगठनको दायित्व भीत्र पर्ने बिषय हो । जीवनाशक बिषादी ऐन, २०४८ को प्रस्तावनामा जीवनाशक बिषादीको प्रयोग सम्बन्धि व्यवस्था एवम राष्ट्रिय कृषि नीति २०६९ ले गरेको प्राकृतिक श्रोत तथा वातावरण संरक्षण, संवर्द्धन एवम सदुपयोग गर्ने उद्देश्यलाई सहयोग पुऱ्याउन नेपाल सरकारले सामुदायिक आई.पी.एम.श्रोतकेन्द्र संचालन कार्यविधि २०७४ लागू गरेको छ ।

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]
सचिव

१.संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यो कार्यविधिको नाम: सामुदायिक आई.पी.एम. श्रोतकेन्द्र संचालन कार्यविधि, २०७४ रहेको छ ।

२) यो कार्यविधि स्वीकृत भएको मितिदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२ परिभाषा: बिषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

क) सामुदायिक आई.पी.एम. श्रोतकेन्द्र भन्नाले आई.पी.एम. र प्रयोगशाला परिचालन संबन्धि तालिमप्राप्त कृषकहरु, व्यावसायीहरुवाट तोकिएको निकायमा दर्ता गरी जैबिक र वनस्पतिक बिषादीहरु, परजीवी र परभक्षी जस्ता बाली संरक्षणका कृषि आवर्तहरु (Inputs)उत्पादन, प्रयोग एवम बिक्रि बितरण गर्ने गरी समुदायमा स्थापित संस्था संझनु पर्दछ ।

ख) जैबिक बिषादी भन्नाले बाली बिरुवामा लाग्ने रोग, कीरा आदि बाली शत्रुहरु बिनाश गर्ने दुशी, व्याक्टेरिया, भाइरस, नेमाटोड आदि जीवमा आधारित बिषादीलाई संझनु पर्दछ ।

ग) वानस्पतिक बिषादी भन्नाले बाली बिरुवामा लाग्ने रोग, कीरा आदि बाली शत्रुहरु बिनाश गर्ने वनस्पतिमा आधारित प्रशोधित वा अप्रशोधित बिषादी संझनु पर्दछ ।

घ) परजीवी भन्नाले आफ्नो जीवन निर्वाहको लागि अर्को जीवमा आश्रित हुने जीव संझनु पर्दछ ।

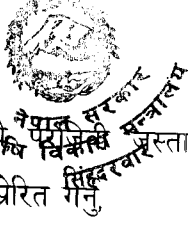
ङ) परभक्षी भन्नाले आफ्नो जीवनको लागि अरु प्राणीको आहार गर्ने मांशाहारी जीव संझनु पर्दछ ।

च) मीत्रजीव भन्नाले बाली बिरुवामा हानी पुऱ्याउने किरा, जीव, झारपात आदिको आहारा गर्ने तिनीहरुलाई हानी पुऱ्याउने परजिवि, भरभक्षी, शिकारी किरा, वा दुशी, व्याक्टेरिया, भाइरस, नेमाटोड जस्ता जीव संझनु पर्दछ ।

छ) समिति भन्नाले सामुदायिक आई.पी.एम.श्रोतकेन्द्र संचालक समिति संझनु पर्दछ ।

३. उद्देश्य: यस कार्यविधि देहायका उद्देश्य प्राप्तीका लागि संचालन गरिनेछ:

क). जैबिक र वानस्पतिक बिषादी, परभक्षी, परजिवीको उपलब्धता अभिवृद्धि गर्नु,

- ख) जैविक र वानस्पतिक बिषादी, परभक्षी प्रजातिहरू जस्ता आई.पी.एम. प्रबिधि सहयोगी सामाग्री उत्पादन श्रोतकेन्द्र स्थापनाका लागि समुदायलाई अभिप्रेरित गर्नु,
- ग) सामुदायिक आई पी.एम. श्रोतकेन्द्रहरूलाई व्यवस्थित गरी दिगो रूपमा संचालन गर्नु
- घ) प्राकृतिक श्रोत तथा वातावरण संरक्षण, संवर्द्धन एवम् सदुपयोग गर्दै खाद्य सुरक्षालाई टेवा पुऱ्याउनु,
- ङ) स्थानीय स्तरमा आई.पी.एम. श्रोत एवम् सुचना केन्द्रको बिकास गर्ने ।

परिच्छेद - २

४. सामुदायिक श्रोतकेन्द्र स्थापना तथा संचालन:

४.१ देशका कुनै पनि भागमा स्थानीय संभाव्यता, आवश्यकता एवम् क्षमताको आधारमा इच्छुक समुह/सहकारी/संघ संस्थाबाट सामुदायिक श्रोतकेन्द्रको स्थापना गर्न सकिनेछ ।

४.२. सामुदायिक श्रोतकेन्द्र स्थापना गर्न समुह/सहकारी/संस्थाले अनुसुचि १ मा तोकिएको फर्मेटमा बिबरणहरु भरी बिषादी निरिक्षक मार्फत अनुसुचि २ बमोजिमको फर्म भरी बाली संरक्षण निर्देशनालयमा सिफारिसको लागि पेश गर्नु पर्नेछ ।

४.३. प्राप्त आवेदन उपर अध्ययन गरी बाली संरक्षण निर्देशनालयले सामुदायिक श्रोतकेन्द्र संचालन वारे आफ्नो राय सहित आवेदकलाई सिफारिस प्रदान गर्नेछ ।

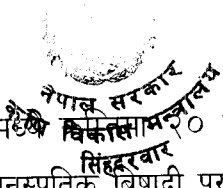
४.४ प्राप्त सिफारिसका आधारमा आवेदकले सामुदायिक आई.पी.एम.श्रोतकेन्द्र स्थापनाको लागि तोकिएको स्थानीय दर्ता गर्ने निकायमा दर्ता भै कारोवार शुरु गर्न सक्नेछ ।

५. सामुदायिक आई.पी.एम. श्रोतकेन्द्र स्थापनाका लागि आवश्यक न्युनतम शर्तहरु देहाय बमोजिम हुनेछन्:

५.१. संलग्न हुने सदस्यहरु आई.पी.एम. कृषक पाठशालाबाट प्रशिक्षण प्राप्त गरेको हुनुपर्नेछ ।

५.२. सामुदायिक आई.पी.एम.श्रोतकेन्द्र संचालन वारे संस्थाको विधान तयार गरेको हुनु पर्नेछ ।

५.३. सामुदायिक श्रोतकेन्द्रका आवद्ध हुने सदस्यहरु मध्ये कम्तिमा ५० प्रतिशत सदस्यहरुले आई.पी.एम. तालिम प्राप्त गरी जिल्ला कृषि बिकास कार्यालय वा स्थानीय कृषि निकायमा आई.पी.एम. कृषकहरुको समुह दर्ता भएको हुनु पर्नेछ ।

५.४. सामुदायिक श्रोतकेन्द्रका सदस्यहरू मध्ये प्रतिशत सदस्यहरूले बाली संरक्षण निर्देशनालय वा अन्य सम्बन्धित निकायबाट जैविक र वानस्पतिक विषादी, परजिवी र परभक्षी जीव उत्पादन तथा प्रयोगशाला परिचालन संबन्धि अभिमुखीकरण तालिम प्राप्त गरेको हुनु पर्नेछ ।

६. सामुदायिक श्रोत केन्द्रमा संचालन गरिने कृयाकलापः

६.१ जैविक र वानस्पतिक विषादी, परजिवी र परभक्षी जस्ता आई.पी.एम.सहयोगी मीत्रजीव एवम सामाग्री उत्पादन सम्बन्धि श्रोतकेन्द्रको वार्षिक कार्य योजना बनाउने र यसलाई समुह/सहकारी/संस्थाबाट छलफल गरी पारित गर्ने ।

६.२ कार्य योजना अनुसारका क्रियाकलापहरू गर्ने उत्पादित सामाग्रीहरूको प्रचार प्रसार गर्ने विक्री बितरण गर्ने ।

६.३ कृषि प्रसार र अनुसन्धान संबन्धि निकायहरूमा संपर्क समन्वय गरी आई.पी.एम.सामाग्री को स्थलगत परिक्षण, प्रविधि प्रमाणीकरण जस्ता कार्यहरू गर्ने तथा भविष्यमा आई.पी.एम. श्रोत केन्द्रको रूपमा बिकास गर्ने ।

७. सामुदायिक श्रोत केन्द्रबाट प्रवाह गरिने सेवाहरूः

क) मित्रजीव उत्पादन एवं विक्री वितरण,

ख) जैविक विषादी तथा वानस्पतिक विषादीहरू एवम जीव सक्रियतत्वहरूको उत्पादन एवं विक्री वितरण,

ग) आई.पी.एम. सम्बन्धी सुचना, संचार एवं प्राविधिक सेवाउत्पादन तथा वितरण,

घ) स्वस्थ बाली उत्पादनका लागि कृषक/समुह/सहकारी/संस्थामा विउ विजन उत्पादन तथा विक्री वितरण,

ङ) सहभागितात्मक प्रविधि बिकास, प्रसार तथा परिक्षण ।

परिच्छेद-३

८. संस्थाको सदस्य, साधारणसभा, संचालक समिति तथा उप-समिति र तिनीहरूको काम, कर्तव्य र अधिकार

८.१ श्रोतकेन्द्रको सदस्य : संस्थाको विधान अनुसार सदस्यता प्राप्त व्यक्ति संस्थाको सदस्य हुनेछ ।

८.२ साधारणसभा : संस्थाको विधानसभामा कम्तिमा एकपटक साधारणसभा बस्नेछ । साधारणसभाले संचालक समिति चयन गर्नेछ ।

८.३ संचालक समिति - संस्थाका साधारण सदस्य मध्येबाट अध्यक्ष सहित ७ जना पदाधिकारीहरू रहेको एउटा संचालक समिति गठन गरिनेछ ।

८.३.१ सामुदायिक श्रोतकेन्द्र व्यवस्थित रूपमा संचालन गर्नको लागि समुह/सहकारी/संस्थाका सदस्यमध्येबाट निम्न पदाधिकारीहरू रहेको एउटा संचालक समिति रहनेछ । संचालक समिति चयनमा समावेशी समानुपातिक सिद्धान्तको अवलम्बन गरिनेछ ।

अध्यक्ष - १

उपाध्यक्ष - १

सचिव - १

कोषाध्यक्ष - १

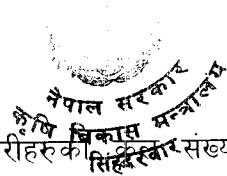
सदस्य - ३

९. संचालक समितिको कार्यकाल र बैठक:

९.१ संचालक समितिको कार्यकाल ३ वर्षको हुनेछ । एउटा समिति लगातार २ कार्यकालसम्म संचालक समितिमा रहन सक्नेछ ।

९.२ कार्यकाल समाप्त हुनु अगावै कार्य समितिमा रहेको कुनै पदाधिकारीको पद रिक्त हुन आएमा बाँकी अवधिका लागि कार्य समितिको निर्णयले मनोनयनद्वारा रिक्त पद पूर्ति गरिनेछ । यसरी सो पदमा मनोनित पदाधिकारीको कार्यकाल जुन रिक्त पदमा मनोनित भएको हो, सो को बाँकी कार्यकाल सम्मका लागि मात्र हुनेछ ।

९.३ संचालक समितिको बैठक कम्तिमा मुख्य बालीको सिजन अघि वर्षमा दुई पटक बस्नु पर्नेछ तर आवश्यकता अनुसार अध्यक्षले सो भन्दा बढि पटक पनि बोलाउन सक्नेछ । तर कार्यसमितिको पदाधिकारीहरूको जम्मा संख्याको ५१% ले बैठक बोलाउन लिखित रूपमा माग गरेमा अध्यक्षले संचालक समितिको बैठक तुरुन्त बोलाउनु पर्नेछ ।

९.४ संचालक समितिका पदाधिकारीहरूको संख्याको ५१% पदाधिकारीहरू उपस्थित नभै संचालक समितिको बैठक बस्ने छैन ।

१०. संचालक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

१०.१ संस्थाको कार्य सम्पादन गर्न कार्य योजना बनाउने, आवश्यक उप-समिति बनाउने बार्षिक र आवधिक कार्यक्रमहरू स्वीकृत गर्ने

१०.२ साधारण सभाको निर्णय कार्यान्वयन गर्ने गराउने ।

१०.३ उप-समितिले प्रस्तुत गरेको प्रतिवेदन छलफल गरी पारित गर्ने

१०.४ संस्थाको कार्यक्रमका लागि सरोकारवाला निकाय बिच सम्पर्क र समन्वय गर्ने गराउने ।

१०.५ संस्थाको लागि स्रोत जुटाउने, कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने र अनुगमन गर्ने गराउने

१०.६ संस्थाको कोष र सम्पत्ति सुरक्षित राख्ने, बैंक खाता खोली संचालन गर्ने ।

१०.७ संस्थाको उद्देश्य परिपूर्तिको लागि अन्य आवश्यक व्यवस्थापकीय कार्य गर्ने ।

११. संस्थाको अध्यक्ष र पदाधिकारीहरूको काम कर्तव्य र अधिकार:

११.१ अध्यक्षको काम कर्तव्य र अधिकार

क) संचालक समिति र साधारणसभाको बैठकको अध्यक्षता गर्ने, बैठक सञ्चालन गर्ने,

ख) आवश्यकता अनुसार बैठकहरू बोलाउन सचिवलाई निर्देशन दिने,

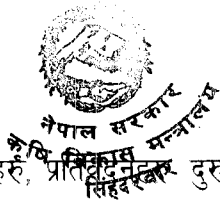
ग) अन्य पदाधिकारी एवं सदस्यहरूलाई कामको बाँडफाँड गर्ने,

घ) आवश्यक अवस्थामा निर्णायक मत दिने,

छ) अभिलेख प्रमाणित गर्ने,

ड) संस्थाको उद्देश्य प्राप्तीका लागि नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने ।

११.२ उपाध्यक्ष - संचालक समितिको अध्यक्षको अनुपस्थितिमा अध्यक्षले गर्ने काम उपाध्यक्षले गर्ने ।

११.३ सचिव - श्रोतकेन्द्रको अभिलेखहरू, प्रतिवेदनहरू दुरुस्त राख्ने, अध्यक्ष संगको परामर्शमा बैठक डाक्ने जिम्मेवारी संचालक समितिको सचिवको हुनेछ ।

११.४ कोषाध्यक्ष - श्रोतकेन्द्रको विधान अनुसार आम्दानी बाढ्ने, खर्च गर्ने, कोषको व्यवस्थित अभिलेख राख्ने तथा बित्तिय प्रतिवेदन बनाउने, अघाबिधिक गरी राख्ने जिम्मेवारी संस्थाको कोषाध्यक्षको हुनेछ ।

१२. उप-समितिको व्यवस्था:

श्रोतकेन्द्रमा जैविक र वानस्पतिक विषादी आदिको प्रभावकारी रूपमा उत्पादन, प्रसार र वजारीकरण गर्न संचालक समितिको सदस्यहरू मध्येबाट एक जना संयोजक रहने र संबन्धित क्षेत्रमा विशेष ज्ञान रहेका संस्थाका सदस्यहरू मध्येबाट संचालक समितिले चयन गरेका अन्य दुई-दुई जना सदस्यहरू रहने गरी तपसिल बमोजिमका उप-समितिहरू गठन गरिनेछ । उप-समितिको कर्तव्य निम्नानुसारको हुनेछ:

१२.१ प्राबिधिक उप-समिति - कुन कुन जैविक तथा वानस्पतिक विषादी र मित्रजिव आदि उत्पादन गर्ने, सो को लागि आवश्यक प्राबिधिक तयारी लगायत आवधिक कार्य योजना बनाउने, उत्पादित सामाग्रीको गुणस्तर कायम राख्न आवश्यक प्राबिधि र श्रोत साधनको व्यवस्थापन गर्ने ।

१२.२ बजार व्यवस्थापन उप-समिति - श्रोतकेन्द्र संचालनका लागि आवश्यक सामाग्रीहरूको व्यवस्थापन, उत्पादित जैविक तथा वानस्पतिक विषादी र मित्रजिव आदिको संरक्षण गरी वजारीकरण गर्ने ।

१२.३ बित्त व्यवस्थापन उप-समिति - जैविक तथा वानस्पतिक विषादी र मित्रजिव किरा आदि उत्पादन गर्न तयार गरिएको व्यावसायिक योजना पुरा गर्न आवश्यक बित्तिय श्रोतको व्यवस्थापन गर्ने ।

१३. सल्लाहकार समिति: सामुदायिक श्रोतकेन्द्रको उद्देश्य प्राप्तिका लागि निम्न पदाधिकारीहरू रहेको एउटा सल्लाहकार समिति रहनेछ,

क) स्थानीयतहमा कृषि हेर्ने जन-प्रतिनिधि - संयोजक

ख) स्थानीय विषादी निरिक्षक/ कृषि प्राबिधिक - सदस्य

ग) विषादी व्यावसायी समितिको अध्यक्ष वा समितिले तोकेको प्रतिनिधि - सदस्य

घ) राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण संगठनले तोकेको प्रतिनिधि - सदस्य

ङ) श्रोतकेन्द्र संचालक समितिको अध्यक्ष - सदस्य सचिव

१४. व्यवस्थापकीय कार्य सम्बन्धि व्यवस्था

१४.१ सामुदायिक श्रोतकेन्द्र संचालनको लागि आवश्यक वित्तिय, भौतिक र प्राविधिक सहयोगको लागि संस्थाले कार्य योजना अनुसार प्रस्ताव तयार गरी देशभित्रका संबन्धित निकायहरुमा सहयोगको लागि प्रस्तुत गर्न सक्नेछ ।

१४.२ दफा १४.१ अनुसार प्रस्ताव प्रस्तुत गर्दा संस्थाबाट गरीने सहभागिता/योगदानको बारेमा स्पष्ट खुलाउनु पर्नेछ ।

१४.३ अभिलेख राख्ने - श्रोतकेन्द्रले संस्थाको उद्देश्य प्राप्तीका लागि गरिएका क्रियाकलापहरु, साधारण सभा एवम संचालक समितिको बैठक र सो को निर्णय, संस्थामा प्राप्त हुने निर्देशन, संस्थामा प्राप्त सहयोगहरु र संस्थाबाट गरिएका क्रियाकलापहरुको नियमित रूपमा अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।

१४.४ प्रतिवेदन गर्ने: सामुदायिक श्रोतकेन्द्रले राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण संगठन एवम तोकिएको बाली संरक्षण प्रयोगशाला वा स्थानीय कृषि निकायमा संस्थाको प्राविधिक गतिविधि वारे कम्तिमा बार्षिक रूपमा प्रतिवेदन दिनु पर्नेछ ।

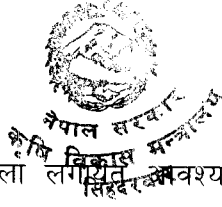
१४.५ प्राविधिक निरिक्षण र सहयोग - श्रोतकेन्द्रका प्राविधिक गतिविधिको बिषादी निरिक्षक वा तोकिएको कृषि प्राविधिकले स्थानीय तहमा निरिक्षण गर्ने र प्राविधिक सरसल्लाह उपलब्ध गराउनेछ ।

१४.६ प्राविधिक सुपरिवेक्षण र संयोजन - नेपालको राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण संगठनले देशभरका श्रोतकेन्द्रहरुको प्राविधिक सुपरिवेक्षण गर्ने, सल्लाह र सुझाव दिने, स्तर तोक्ने तथा स्तर उन्नतिको लागि आवश्यक संयोजन गर्नेछ ।

१४.७ प्राविधिक परिक्षण र अनुगमन -श्रोतकेन्द्रमा गरिएका जैबिक र वानस्पतिक बिषादी लगायतका सामाग्रीहरुको उत्पादन, प्रयोग बितरण त्यसको प्रभाव, निर्देशन सुझावका कार्यान्वयन अवस्थाको

वारेमा बाली संरक्षण निर्देशनालय वा तोकिएको क्षेत्रीय बाली संरक्षण प्रयोगशालाबाट बार्षिक रूपमा प्राविधिक परिक्षण (Technical audit)गर्नु पर्नेछ ।

१४.८ सामुदायिक श्रोतकेन्द्रले उद्देश्य प्राप्तीमा पुऱ्याएको योगदानलाई प्राविधिक परिक्षण र अनुगमन मुल्याङ्कन प्रतिवेदनको आधारमा संस्थाको स्तर उन्नति र क्षमता अभिवृद्धिको लागि सरकारी र अन्य निकायले आवश्यक सहयोग गर्न सक्नेछन् ।

१४. श्रोतकेन्द्रले संबन्धित निकायमा प्रयोगशाला लगायत आवश्यक भवन बनाउन आर्थिक प्रस्ताव पेश गर्न संस्थाको आफ्नो जमिन वा कम्तिमा बीस वर्ष प्रयोग गर्न सकिने कागजात साथ पेश गर्नु पर्नेछ ।

१४.१० श्रोतकेन्द्रले संबन्धित निकायहरूमा प्रयोगशाला उपकरणहरू, प्याकिङ्ग, भण्डारण लगायतका उपकरणहरूको सहयोग माग गर्न माग गरिएका सामग्रीहरू राख्न सकिने भवन वा कोठा आफ्नै स्वामित्वमा रहेका वा निशुल्क प्राप्त हुने विवरण पेश गर्नु पर्नेछ ।

परिच्छेद - ५

विविध

१५. गुनासो तथा उजुरी सुन्न सक्ने: यो कार्यविधि अनुसार गरिएका काम कार्यवाही उपर चित्त नबुझेमा माथि उल्लेखित समितिमा गुनासो पेश गर्न सकिनेछ । प्राप्त गुनासा उपर समितिले आवश्यक निर्णय लिन सक्नेछ ।

१६. व्याख्या, संशोधन र खारेजी: नेपाल सरकारले यो कार्यविधिमा आवश्यकता अनुसार आवश्यक व्याख्या, संशोधन, परिमार्जन वा खारेजी गर्न सक्नेछ ।

(दफा ४.२ संग सम्बन्धित)

सामुदायिक श्रोतकेन्द्र स्थापनाको लागि राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण संगठनमा सिफारिसको लागि दिने निवेदनको ढाँचा
र आवश्यक कागजात

श्री कार्यक्रम निर्देशक ज्यू

बाली संरक्षण निर्देशनालय

बिषय: सामुदायिक आई.पी.एम. श्रोतकेन्द्र स्थापना गर्न सिफारिस पाऊँ

महोदय,

.....जिल्ला.....महानगरपालिका/उपमहानगरपालिका/नगरपालिका/गाउँपालिका वडा
नं.....लाई कार्यक्षेत्र बनाउँदै आई.पी.एम.तालिम प्राप्त गरेका र खेती व्यवसायमा संलग्न हामीहरूले जैविक र
बानस्पतिक बिषादी लगायतका सामाग्रीहरू उत्पादन, प्रसारण र बिक्रि बितरण समेत गर्ने उद्देश्यले तपसिलको
स्थानमा.....सामुदायिक श्रोतकेन्द्र स्थापना गर्न तपसिलका कागजात साथै राखी पेश गरेका छौं ।
राष्ट्रिय विरुवा संरक्षण संगठनको हैसियतले श्रोतकेन्द्र स्थापनाको लागि संबन्धित निकायमा आवश्यक
सिफारिसको लागि अनुरोध छ ।

तपसिल:

देहाय वमोजिमका कागजातहरू संलग्न हुनुपर्नेछ:

१. सामुदायिक श्रोत केन्द्रमा संलग्न हुने कृषक/सदस्यहरूको विवरण
२. कृषक/सदस्यहरूले प्राप्त गरेको तालिमको विवरण
३. प्रस्तावित श्रोतकेन्द्रको बिधान
४. प्रस्तावित श्रोतकेन्द्रको कार्य योजना
५. तदर्थ संचालक समितिको विवरण
६. प्रस्तावित श्रोतकेन्द्र स्थापना गरिने स्थान
७. प्रस्तावित श्रोतकेन्द्रको भवन तथा स्थान व्यवस्था
८. प्रस्तावित श्रोतकेन्द्रको नाम

निवेदक:

नाम थर:.....

दस्तखत:.....

पद:.....

ठेगाना:.....

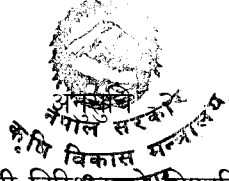
मिति:.....

Handwritten signature and text, possibly including a name and a date or location.

Handwritten signature or stamp.

Handwritten signature or stamp.

Large handwritten signature or stamp, possibly a name and a date or location.

स्थानीय बिषादी निरीक्षकको सिफारिसको विवरण

दफा ४.२ संग सम्बन्धित)

अनुसुचि १ मा उल्लेख गरिएका विवरण सही छन्/छैनन्

उल्लेख गरिएका कागजात संलग्न छन्/छैनन्

बिषादी निरीक्षकबाट स्थलगत अवलोकन गरेको मिति:

माग अनुसार सामुदायिक आई.पी.एम.श्रोतकेन्द्र संचालन वारे बिषादी निरीक्षकको राय

[Handwritten signatures and stamps]